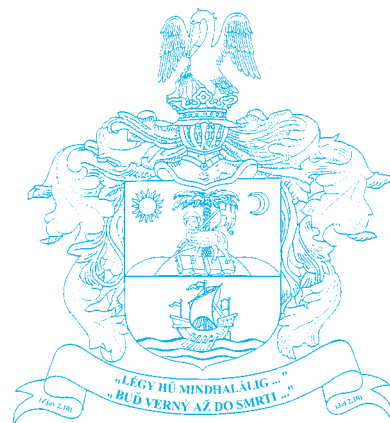

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

XC. évfolyam

11. szám

2019. november

Ára 35 cent

MINDEN KRISZTUS FELŐL NYER ÉRTELMET

„Végül elszakad az ezüstkötél, összetörik az aranypohár, a korsó eltörik a forrásnál, és a kerék belezuhan a kútba. A por visszatér a földbe, olyan lesz, mint volt, a lélek pedig visszatér Istenhez, aki adta.” (Préd 12,6–7)

Ősszel a természet lassan nyugovóra tér. A fák üde, tavaszi lombja ősze fordulva ezerszínben ragyog, a napsugarak leveleket vörösre festik. Mielőtt a természet levetné köntösét, és téli álomba hajtaná fejét, még egyszer teljes pompáját adja. Így int búcsút mindentől, ami őt az élettel összekötötte. Jelzi az elmúlás közeledtét, nemsokára beköszönt a tél, a fagy. A zajongó, vidám, sokszínű élet helyébe a nyugalom, a béke, a csönd és az elmúlás lép. A halál immár karnyújtásnyira van. A természet évről évre mutatja nekünk, milyen utat kell bejárnia minden halandónak. Így tanít bennünket meghajolni még a természet is Isten rendje előtt, aki átvezeti az igaz ember lelkét az éj sötétjén át a mennyei örökkévalóba. Az ezüstkötél és a hozzákötött aranypohár (tál vagy mécses) elszakad. A mécses lezuhan a földre, összetörik, benne a fény kialszik. A fény és a víz szimbólumait a Szentírás legtöbbször az élettel köti össze, itt az elmúlásra hívja fel a figyelmet. A korsó is összetörik a forrásnál. A kerék is a kútba zuhan, és többé nem hoz fel vizet a mélyből.

A por visszatér a földbe, a halál mint életrendező, visszaadja a testet a földnek. Ami porból vétetett, ismét porrá lesz. A természet tudja mi az élet rendje, és rezzenéstelen arccal veszi tudomásul a változást. Semmi sem boríthatja föl ezt a rendet. Jézus is figyelmeztet: „Íme, mondom nektek: emeljétek fel a szemeteket, és lássátok meg, hogy a mezők már fehérek az aratásra” (Jn 4,35b). Ami nekünk fájdalmas, az a mennyekben örvendetes. Van oka öröme az aratás Urának. A termés beérett, biztonságos

helyre került, többé nem férhet hozzá avatatlan. Ami az aratás után visszamaradt, azt viszont az Úr megégeti, elpusztítja. A száraz kórót és gázt, mely a kalász mellett nőtt, sokszor még annál is magasabbra – tüzes haragjával felemészti. Csak a tiszta szem kerülhet a magtárába. Krisztus életéből és isteni természetéből adódik a feltámadás és az új élet reménye. Ahol Krisztus jelen van, ott az élet győzedelmeskedik minden felett. Belőle és általa új élet sarjad, és növekedésnek indul az isteni akarat bennünk. A lélek visszatér Istenhez, mondja a Szentírás. Az isteni lélekben kitörölhetetlenül benne van az élet. Isten maga az élet. A halál

nem győzhet az isteni lélek felett, csak átmeneti a győzelme Krisztus felett. Az élő és győzedelmes Krisztusnak van minden hatalom égen és földön alávetve. Minden Krisztus felől nyer értelmet, még a halál és az elmúlás is. Mert akik Krisztusban élnek, vele együtt halnak is meg. Még életünkben különleges isteni ajándékkal ruháztatunk fel. Mennyei erővel, az isteni természettel, amelyről Péter apostol így ír levelében: „Az ő isteni hatalma megajándékozott minket mindazzal, ami az életre és a kegyesség-

re való, azáltal, hogy megismertük őt, aki saját dicsőségével és erejével hívott el minket. Ezek által drága és hatalmas ígéreteket kaptunk, hogy általuk isteni természet részeseivé legyünk” (2Pt 1,3–4). Ezzel az isteni természettel ajándékozott meg bennünket az Isten, hogy megismerjük őt, hogy beteljünk az igazi élettel. Ez az élet túlmutat a halálon. Ez a hit átvezet az éjszakán, és új, örök nappalra ébredünk. „Ébredj fel, aki alszol, támadj fel a halálból, és felragyog neked a Krisztus” (Ef 5,14). Örvendj hát, aki Krisztusban vagy, örvendj hát, ha Krisztus ragyogott fel a szívedben, mert akkor nem élsz hiába, nem fog rajtad sem a halál, sem más hatalmasság!

Timothy Eberly

Kassai Gyula

NAGYI

Mikor utoljára találkoztunk, kérted, vágjam le a körmödöt. Ott és akkor tovább gördült egy fogaskerék...

Sötét, bent ülő szemeid kesergése néha visszaköszön rám a tükörből.

Nagyi, kezdem érteni...

De nem ez az egyetlen visszacsatolás...

Elraktad a lisztes zacskót, hogy abba csomagold a zsíros pogácsát, ha majd menni készülünk. Talán gúnyosan megmosolyogtam.

Ma trendi lennél. No waste...

Nagyi, én is elrakom. Kezdem érteni...

Nálad az utolsó morzsa sem veszett kárba. Tudtad, a kenyér áldás és kemény munka. Azt mondják, több kiló lisztből dagasztottad. Eszembe jut, mikor a tésztát gyúrközöm.

És igen, Nagyi, kezdem érteni...

Meséltél. Szívesen, ízesen, sokszor. Nem ismerek nálad jobb mesélőt. A mese ajándék, szeretet, útravaló.

Nagyi! Én is mesélek. És már kezdem érteni...

Süll Mária

„Aggódásával pedig ki tudná közületek meghosszabbítani életét csak egy arasznyival is?” (Mt 6,27)

Az emberiség legnagyobb része annyira meg van ijedve a jövő kérdőjeleitől, hogy döntéshozatalra és öröme képtelenül éli napjait. Márpedig Isten nem a rettegek és menekülők ura, hanem helytállni kész bizakodó istenfiaké. Félelmeink pedig csupán egy célt szolgálnak, hogy elfedjék előlünk az öröklét és a boldogság ígérését, és eleve feladassák velünk hitünket. A hitet, mely által kiválasztottak, istenfiak és az örökkévalóság letéteményesei lehetünk.

Bikády László Károly: Más-világ-kép

Rod Long

ISTENNEK LEHETSÉGES, AMI NEKEM LEHETETLEN

Bizonyágtétel

Ez év tavaszának végére egy komoly betegség jelentkezett nálam. A sok megpróbáltatás után úgy tudtam venni Istentől, mint egy újabb próbát. Nem zúgolódtam, magamban mondtam: Uram, elfogadom! Nem volt könnyű. Operáció várt rám, és utána gyógykezelés. Egy nappal a műtét után hazaengedtek a kórházból. Mindenki tudja, hogyha kés alá kerül, és el is altatják, a felépülés egy hosszabb időt igényel. Így volt velem is. Gyenge voltam, de volt, ki gondoskodik rólam. A férjem vállalta. Sokat pihentem, de nem volt jó kedvem. Megviselt a betegség, a fájdalom.

A további kezelést már úgy tudtam fogadni, hogy felerősödtem. Nem volt ez sem könnyű, naponta be kellett utaznom Kaszára. De Isten segítségével sikerült ezt is végigcsinálnom.

Azóta is kezelésben részesülök. A betegségem komoly, igényli az orvosi ellenőrzéseket. De most már tudok örülni minden egyes napnak.

A kezelőorvosom nem végezte el rendszeresen a kontrollokat és a vérvizsgálatokat. Ezért egy nagy feladat várt rám: orvost kellett váltanom. Egy keddi reggelre beterveztem, hogy a kapott ajánlások alapján elmegyek egy doktornőhöz, hogy nem fogadna-e új páciensként. Egy lelki testvért kértem, hordozza ezt imáiban. Mert emberileg én lehetetlennek láttam, hogy ez sikerüljön. Kedden reggel nem volt semmi kedvem felkelni. De a férjem kitessekel az ágyból, és így elindultam imádsággal a szívemben a megadott címre. Sikerral jártam. A nővérke adott terminust a doktornőhöz. Igaz, majdnem egy hónapot kell várnom, de én ebben Isten segítségét látom. Nála lehetséges az, ami nekem (emberként) lehetetlennek tűnt.

„Az embereknek lehetetlen, de Istennek nem, mert Istennek minden lehetséges” (Márk 10,27b). SDG!

Gross Mogyorósi Aranka

Gyászolók imádsága

Kifosztottan és megrabolva kiáltok Hozzád életnek Ura. A halál kifosztott, elrabolta tőlem azt, akit szerettem. Ebben a mélységben senki nincs velem, senki nincs mellettem, senki sem ért meg igazán, csak Te, az én Krisztusomnak Atyja, aki maga is a halál zsákmánya lett. Életnek Istene, könyörülő Atyám: fájdalom mélységében láss meg, hallgass meg engem! Lásd meg fájdalmamat, és enyhítsd, mert csak Te tudod egyedül enyhíteni azt! Emelj ki bémult tehetetlenségemből, és add, hogy rád tekintve, újra meglássam az életet! A szívemben támadt űrt töltsd be szereteted és kegyelmed bőségével! A reménytelenség idején fogd erősen a kezem, hogy érezzem: valóban semmi nem szakíthat ki engem a Te kezedből! Életnek Ura, erősítsd hitemet, adj reménységet, hogy a feltámadás evangéliumából tudjak erőt meríteni a mához, a holnaphoz, az élethez gyászom idején! Szereteted űzze ki szívemből a félelmet és a sötétséget, hogy az örök reménytelenség ragyogjon fel számomra! Ámen

HALOTTAK NAPJA

Az emberiség történelme ősidők óta ösz-szefonódik a halottkultusszal. Korabeli feljegyzések tanúskodnak arról is, hogy a Római Birodalomban február 21-én emlékeztek meg a halottakról. A Szentírásban is több helyen (pl.: Jel 7,13 kk; 14,13) olvasunk arról, hogy az ősgyülekezet tagjai is az elhunyt szeretteik közelségében érezték magukat.

Egyrészt az a keresztyén meggyőződés, hogy halottaink az Úrnál vannak, és nem semmisülnek meg, másrészt a pogányság köréből származó szokás készítette a középkori egyházat arra, hogy bevezesse a halottak napját. Ennek kapcsán a legkorábbi emlék Sevillai Izidor püspök (560–636) idejéből származik, miszerint

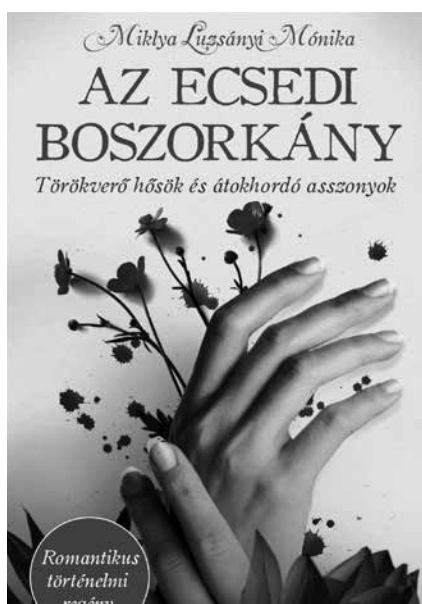
szerzeteseinek előírta, hogy pünkösdi másnapján emlékezzenek meg az elhunytakról. Odo clunyi apát (994–1048) jelölte ki november 2-át a halottak emléknapjává, mely szokás egész Európában elterjedt. „A reformációban nincs hagyománya a halottak napjának, már csak azért sem, mert a római egyház e napon a tisztító-tűzben szenvedő lelkekért könyörög, s maga a tisztító-tűz képzete ellentmond a Krisztus végtelen érdeme, egyszeri és tökéletes áldozata tanításának” –írja Szénási Sándor. Ravasz László már egy 1927-ben elmondott igehirdetésében rámutatott, hogy gyülekezetében nincs senki, aki ne látogatta volna meg – legalább gondolatban – szerette közeli sírját. Szénásinál

olvassuk: „Nem azt kell elérnünk, hogy református hívünk ne vigyen virágot szerettei sírjára, hanem azt kell hangsúlyoznunk: »Nem szeretnénk testvéreink, ha tudatlanok lennétek az elhunytak felől, és szomorkodnátok, mint a többiek, akiknek nincs reménységük« (1Thessz 4,13).” Ebben az időszakban a felvidéki református gyülekezetekben is megemlékeznek elhunyt egyházi előjárókról és természetesen a szeretteikről. Családok jönnek össze, hogy a kegyelet virágai mellett az emlékek felidézése közben szeretettel és reménységgel gondoljanak azokra, akik már nincsenek közöttük.

Fritz Beke Éva

OLVASÓLÁMPA |

MIKLYA LUZSÁNYI MÓNIKA: AZ ECSEDI BOSZORKÁNY

tak. Máskor meg nevettek hangosan, és szórták az átkot.

– Megbüntetem az atyák bűnéért a fiakat is három, sőt négy nemzedéken át...

– De irgalmasan bánok ezer nemzedéken át azokkal, akik szeretnek engem és megtartják parancsolataimat – perelt Kata felvetett fejével az árnyakkal.”

Hogy Török Katának sikerül-e megtörni az ígézetet, kiderül, ha elolvassuk Miklya Luzsányi Mónika romantikus történelmi regényét. A törökverő hősök és átokhordó asszonyok alcímet viselő mű a 16–17. század Magyarországa hívja az olvasót. A történet két szálon és idősíkon fut. Az egyik főszereplőnk Török Bálintné Pemfflinger Kata, a másik pedig dédunokája, Török Kata, Báthory Gábor erdélyi fejedelem kedvese. Török Bálint és Pemfflinger Kata szerelmi házassága ritkaságzámba megy azokban az időkben. Kapcsolatuk azonban nem idilli, ugyanis az író által megjelenített Török Bálint teljesen más, mint akit Az egri csillagokból megismerhetünk. Az erőszakos, önző és köpönyegforgató rablólovag saját barátait is elárulja, hogy javait gyarapíthassa, és feleségét sem kíméli. A fenti idézetben megjelenő átkoknak ez a kapzsiság és árulás az oka, melyek négy generáció életét tették tragikusan boldogtalanná. A dédunoka és Báthory Gábor őszinte szerelme is terhelt, a férfi mást vesz feleségül, hogy

fejedelmé válhasson. Főembere, Bethlen Gábor az életére tör, hogy a fejedelmi székbe ő ülhesse. A nép azonban rajong a nagylelkű Báthoryért, ezért Bethlen vérfertőző kapcsolattal, erőszakkal vádolja az uralkodót, Török Katát pedig boszorkánypörbe vonja szerelmi bűbáj, vérfertőzés, gyermekgyilkosság elkövetése miatt, ezért az asszonyt vagyonelkobzásra és fővesztésre ítélik...

Az izgalmas regény meglepő jellemrajzait és történéseit nem csupán az írói fantázia szülte, ugyanis a szerző, akinek egyébként a reformáció kora az egyik kutatási területe, jelentős háttér munkát végzett. A boszorkányper korabeli jegyzőkönyveinek tanúvallomásai szolgálták a regény alapjául. Érdekes, sokszor megdöbbenő leírásokat olvashatunk a kor főnemeseinek szokásairól, ételéről, gyógynövényekről, a viselt ruházatról, fürdőzhetünk magyar nyelvünk varázslatos szókinésében, a türközsín nyírtbársony szoknyák, aranykösöntyűk és egyenes derekú íriszek világában. Mindeközben meglevenedik előttünk a reformáció kora is, megismerjük a kor nagy alakjait és tetteiket, áldást vagy átkot jelentő munkásságukat, valamint azt is, hogy nyomorodott meg a politikai játszmák miatt Török Kata, az ecse di boszorkány élete.

Eszlinger László Melinda

„Török Kata előtt dédszülei, enyingi Török Bálint és a felesége, Pemfflinger Kata jelentek meg a legtöbbször. Maga sem tudta, miért, talán, mert az ő szerelmük volt a legerősebb. Vagy mert ott és akkor indult el valami. Valami, aminek az átkát ő is hordozza. És hordozta az apja, a nagyapja. Ami miatt szenvednek Török Bálint és leszármazottai immár a negyedik generáció óta. Számtalanszor végiggondolta, vajon ő képes lesz-e ellene szegülni az átknak, megtörni az ígézetet. De hiába kérdezte a hangokat, azok csak hallgat-

ÉVSZÁZADOK ÓTA ŐRKÖDIK HÍVEI FELETT

Szilice

A település fölé magasodó jókora domb tetején áll a Szilicei Református Egyházközség temploma. Lőrészekkel ellátott kőfal veszi körül, melynek 14. vagy 15. századi keletkezési ideje még kutatás tárgya. A helyi gyülekezet lelkipásztora, André János a templom története kapcsán elmondta, hogy „bár az első írásos emlék az eredetileg mindenszentekre felszentelt, katolikus templomról az 1390-es évekből származik, a legújabb kutatások szerint a legrégebbi része (a templomhajó 2/3-a az egyenes záródású szentéllyel és a rá csatlakozó sekrestyével) a 13. század végén, de inkább a 14. század elején épülhetett. A templomhajót minden bizonnyal az 1526-os esztendő környékén nyugati irányba a fal toldásával és toronnyal bővíthették.”

A templom belső falain található freskótöredékek a 14–15. századból származhatnak. Az északi falon feltárt freskótöredék felső részén a Szent László-legenda, az alsó részén pedig többek között kis Jézus Szűz Mária ölében, illetve szentek ábrázolásainak részletei láthatók. A lelkipásztor az északi fal vonatkozásában lévő ujjlenyomatokra hívta fel figyelmünket, mely akár a román kori templom építőmesteréé is lehetett. A templom beltere a református hagyományokat tükrözi. A templomhajó mindkét végét karzat zárja, melyek közül a keleti oldalon egy 1913-ban épített neoreneszánsz orgona szekrénye található.

Fritz Beke Éva

Szarvas László

(Sajnos a szuvasodás miatt a belsejét el kellett távolítani). A jelenlegi mennyezeti kazetták másolatok, az eredetiek az 1875–1876-os években, a templom teljes felújításakor készültek. „Az új mennyezet a régi alá kerülve sajnos elrejtje a korábbi kazettákat, kivéve a mennyezeti középdíszet, amely restaurálva lett” – mondta André János. A jelenlegi templomot körülvevő védfallal határolt területen végzett talajszondázás során a csontokon kívül épületmaradványokat is találtak a szakemberek, köztük a templom szentélyére csatlakozó két részes sekrestye alapjait.

„Érdekes látni, hogy az 1526-os esztendő környékén még katolikus szellemben bővítik a templomot, de az 1560-as évekből származó esztergomi, katolikus egyházlátogatási jegyzőkönyvek már arról tanúskodnak, hogy a gyülekezet a lutheri tanítás követője” – mondta a lelkipásztor. Azt is elárulta, hogy bár a gyülekezeti jegyzőkönyvek szerint 1606-ban épült a templom, de a feltárások alapján „a lelki templom, a református gyülekezet születését, kezdeteit tehetjük erre az időre.”

Az érdeklődők kérdéseire válaszolva André János elmondta, hogy a templom léte, helye az évszázadok során nagy hatással volt a fennsíkban levő települések életére. Több környékbéli, kisebb település (pl. Korotnok, Kisfalu) szűnt meg fokozatosan, míg Szilice népessége meg-

növekedett. Az 1700-as, 1800-as években a katolikus szentély- és sekrestyerészt elbontották, az istentiszteleti helyet klasszicista stílusban bővítették.

A gyülekezet az évszázadok folyamán dicső és egyben embert próbáló időszakokat élt át. 1993-ban egy villámcsapás érte a templomot. Az égő és leomló templomtető többeket megérintett, ahogyan az azt követően idekerült Spisák István lelkipásztor szolgálata is.

Az egykori fináncok épületét a két világháború között a magyarországi Soli Deo Gloria református ifjúsági mozgalom kapta meg. Az ottani táborok többek életét befolyásolták.

Az 1930-as népszámlálás szerint Szilicét 775 lélek lakta. A jelenlegi kevesebb, mint 600 lakosából 120 a református egyházfenntartó, és ennek kb. 10%-a látogatja rendszeresen az alkalmakat. A településen lévő általános iskolában az alsó tagozaton, 1–3. évfolyam részére van oktatás és heti egy alkalommal hitoktatás is. A felső tagozatosok Rozsnyóra járnak be. Az óvodában nincs hitoktatás.

„A gyülekezet léte Isten kegyelméből van, és – mint egész egyházunkban – imádság témája kell, hogy legyen, kérve az Urat, hogy adjon ébredést, újulást, megtérést, amely a gyülekezetüket is újból megtaláló, építő, hitüket megélő egyháztagokban gyümölcsözik” – fejezte be érdekes ismertetőjét a lelkipásztor.

FBÉ

REMÉNYSÉG

Őszi hónapokban, amikor szeretteink sírjánál megállunk, ránk tör a szomorúság, a belső békétlenség. Szembesülni újra és újra, hogy el kell engedni a mulandót, ránk nehezedik, és beárnyékolja napjainkat.

A halálközeli állapot mindig megrendítő, és akarva-akaratlan rákényszerít, hogy gondoljunk a halálra. Egyrészt úgy, mint saját halálunkra, hogy egyszer nekünk is el kell menni, átlépni a mulandóból az örökkévalóságba. Abban az esetben, ha tudjuk, hová megyünk, nem a halál az, ami rettent, talán inkább az elmenetel. Szeretnénk ezt elodázni, mert a szeretteinkért aggódunk, őket sajnáljuk, hogy

mi lesz velük – a páli üzenet értelmében: „vágyódom elköltözni és Krisztussal lenni, (...), de miattatok nagyobb szükség van arra, hogy életben maradjak”. Másrészt a halálra úgy is gondolunk, mint valaki közelinek a halálára, aki szorosan hozzánk tartozik, és éppen akkor még nehezebb ezt a tényt elfogadni, amikor eljön az ideje.

Pál azt mondja: ne úgy szomorkodjunk, mint a többiek, akiknek nincs reménységük! Ha szomorkodunk is, ha rettent is a halál szele, ne úgy tekintünk rá, mint aki le akar győzni minket, hanem úgy, hogy Jézus Krisztus már legyőzte! Nincs ereje, hatalma rajtunk. Ezt jelenti a reménység, ami most még hangsúlyosabb, és még in-

kább kapaszkodót jelent a mulandósággal szembenézni.

Tekintsük hát ezt az időszakot vagy a gyász időszakát természetesnek: igenis van helye a szomorkodásnak, a mulandósággal való szembesülésnek az életünkben! De ne úgy szomorkodjunk, mint akiknek nincs reménységük. Mert lehet, hogy ott van a szívünkben a fájdalom, a veszteség, az aggodás, de egy biztos, egy valamit soha senki és semmi nem vehet el tőlünk: a reménységet, amit az Úr Jézus Krisztusban kaptunk. „A reménység nem szégyenít meg” (Zsolt 31,1).

Csontó Aranka

GYÖKEREINK FONTOSSÁGA

„Mert olyanná lesz, mint a víz mellé ültetett fa, amely a folyó felé bocsátja gyökereit, és nem fél, ha hőség következik, és a levele zöld marad; és a száraz esztendőben nem retteg, sem a gyümölcsözéstől meg nem szűnik.” (Jer 17,8)

A Sivatagi show című filmben mindegyik homokkal és forrósággal találkozhatunk, de a folyó partján minden üde és zöld. A fák gyökerei a talajból felveszik a vizet, és képesek a nagy forróság ellenére is zöldellni, magot és gyümölcsöt teremni. A gyökér szavunk rokon értelmű kifejezései a kiindulás, kezdet, eredet, származás, forrás és az alap. Nekünk, embereknek is vannak gyökereink, eredetünk, lehet életünknek alapja és forrása, természetesen lelki-szellemi értelemben véve.

Minden fa a gyökerével áll stabilan a földben, azaz a rendelt helyén. A gyökere táplálja, így tud folyamatosan növekedni, fejlődni. Ha ránézünk egy fára, a gyökere általában láthatatlan, azonban vannak bizonyos fajok, melyeknek gyökerei láthatóak. Saját gyökereink is gyakran láthatatlanok tudatos tekintetünk előtt, miközben jelenlétét érzékelhetjük minden élethelyzetben. Mik is lehetnek az ember élet-gyökerei? Lehet valakinek a nemzeti vagy vallási hovatartozása, vannak, akiknek a jogrendszer vagy elődeink tisztelete, az azok által kialakított és megőrzött értékek. De vannak, akiknek műveltségük és életfilozófiájuk ad élet-stabilitást. A megkérdézett emberek zöme a család-

jában látja élet-gyökereit. Stabilitást ad az embernek, ha jó társadalmi helyzetben van, ha rendelkezik bizonyos fokú presztízzsel, ha anyagi helyzete megengedi neki, hogy nem kell naponként kenyérproblémával küzdenie. A gyökér szükséges, mert nélküle az élet elsorvad, elhal. Isten táplálni akarja életünket, éppen ezért megajándékoz élő hittel, amely az igéből táplálkozik. Az Ige, a Logos – Isten élő szava olyan, mint a víz a fának.

A mindennapok taposómalmában sok minden elveszi az életerőnket, de az a csodálatos, hogy Isten igéje minden alkalommal erőt ad. A gonosz – az emberiség ösrellensége, Pálhegyi Ferenc pszichológus szavaival élve a kígyó-kosztümben megjelenő első humanista filozófus – tudatosan és tervszerűen gyökérteleníteni akar. Elválni gyökereinket azért, nehogy Isten szavából táplálékot merítsünk. A gyökértelenített ember azonban halálra ítélt ember.

Mi történik akkor, ha egyes gyökereink elpusztulnak, elhalnak, megsérülnek? Mert bizony mindnyájan a halál árnyékának a földjén élünk, így elveszíthetjük családtagjainkat vagy néha az egész családot, kerülhetünk nagyon rövid idő alatt rossz anyagi helyzetbe, jogainkat a jogállamiság fenntartásának látszata ellenére is lábbal tiporhatják, csalódhatunk eddigi életfilozófiánkban, és megszerzett műveltségünk, illetve tudásunk néha terhet okoz, mert tudjuk, hogy milyen helyzetben is vagyunk konkrétan. Ha

gyökereink pusztulnak, azzal mi is sérülünk, de Isten igéje táplál, felüdít, erőt ad. Ha Isten szavát komolyan vesszük, akkor igaz lesz reánk nézve is a bibliai megállapítás: „Az igaz virágozik, mint a pálmafa, növekedik, mint a cédrus” (Zsolt 92,13). Olyan lehetsz te is, kedves olvasó, mint a folyóvizek mellé ültetett fa, mely idejekorán megadja gyümölcsét, és levele nem hervad el. Élhetsz – Isten kegyelméből – gazdag, termékeny, másokat is szolgáló, teljes életet. Olyan életet, mint amilyen Dániel volt, pedig hát őt és társait gyökérteleníteni akarták, s ennek ellenére megmaradtak Isten hűségese gyermekeinek. Grüll Tibor szerint „ma legtöbbször biztosan azt mondanák Dánielről, hogy rossz korban született”. Dániel tudatos, szilárd alapon nyugvó Isten-hittel rendelkezett, ezért ez a szellemi magatartás, amely élő és személyes kapcsolatot jelentett Istenével, a legnagyobb kísértések és megpróbáltatások idején is alapot, fundamentumot adott életének. Nem fedkezett meg Istenéről, vallásáról, országáról, népéről, de még családjáról sem.

Ragaszkodva Isten igéjéhez maradjunk meg olyan keresztyéneknek, akik munkálkodnak „a város, a haza jólétéért”, azonban mindenkor tartsuk szem előtt, hogy „nem e világból valók” vagyunk! Erre kaptunk elhívást, azért vannak élet-gyökereink, hogy gyümölcsstermő életet éljünk mások számára és Isten dicsőségére.

Gasparez Tihamér

KI A SZEGÉNY?

Jézus azt mondta a tanítványainak: „mert a szegények mindig veletek lesznek” (Mt 26,11a). A szövegkörnyezetből kitűnik, hogy a Mester ezen a helyen az anyagi szegénységre gondol. A történelem is arra tanít bennünket, hogy minden társadalomnak megvoltak és megvannak a maga szegényei. Nem véletlen, hogy Jézus ilyen általános kifejezést használ. Azt mondja, hogy minden kornak megvan a maga szegénye. Régen az számított szegénynek, akinek nem volt cipője. Az az ember ma is szegénynek számítana, de mára már afelé haladunk, hogy az internet az alapszükségletek közé tartozik, különben az ember nem tud érvényesülni. A szükségletek piramisára egyre több réteg rakódik rá.

Jézus azonban beszél a „lelki szegénységről” (Mt 5,3) is. Bolyki János Újszövetségi etikájában felsorolja ennek az igének a fordítási lehetőségeit, mivel ez a szókapcsolat nem egyértelmű. Arám nyelven az ebjón kifejezés hangozhatott el Jézus szájából, ami a koldusszegény, de a kegyes életet megtartó zsidó embert jelentette. Így a boldogmondás egyik értelmezési lehetősége, hogy „azért boldogok a szegények, mert a Lélek erőterében, Isten előtt kiderül róluk, hogy nincs semmijük, egé-

szen Istenre utaltak, aki meg is gazdagítja őket egyebek mellett azzal, hogy szegénységüket könnyebb elhordozniuk a Lélek erőterében” (Bolyki 69.o.).

A szegénység, mint Istenre utaltság, megjelenik az egyházatyáknál is, de inkább lelki értelemben. Ha fellapozzuk Augustinus Vallomásait, akkor láthatjuk, hogy a „szegény és nyomorult” kifejezést a legtöbbször nem anyagi értelemben, hanem önmagára nézve alkalmazza, mégpedig olyan esetekben, amikor nem helyesen értette meg Isten akaratát, vagy ha valamilyen bűne miatt kesereg, és rá van szorulva Isten irgalmára: „Nyomorult és szegény vagyok, uram. Még jó, hogy nem tetszem magamnak. Titokban nyögöm állapotomat, s irgalmasságod után vágyakozom, míg csak meg nem igazítod hibámat, és tökéletességgel föl nem cseréled abban a nagy békében, amelyet semmi gögös szem meg nem láthat” (Vallomások 10. könyv/XXXVIII. fejezet).

Ugyanezen műve egy korábbi fejezetében leírja találkozását egy részeg koldussal. Ennek során megállapítja, hogy ez a „gondtalan” koldus boldogabb, mint ő, aki ebben az időben vágyaival küzdött, és azon munkálkodott, hogy hazugságokkal nyerje meg a császár kegyeit. „S íme ez

a koldus megelőzött ott, ahová én talán soha nem tudok eljutni! Amit ez néhány összekoldult garason meg tudott szerezni, azt én tisztességtelen és tekervényes mellékutakon próbálom megközelíteni: ti. az élet boldog örömét” (Vallomások 6. könyv/VI. fejezet).

Természetesen megtalálható nála a szegények megsegítésének a diakóniai értelmé is. A szeretetszolgálat a mainál sokkal szervezettebb volt része a keresztyén ember személyes életének. A gazdagok vagyonának elosztása, a rendszeres adakozás sokkal gyakoribb és magától értetődőbb volt. Augustinus már gyermekkorában látta a jó példát édesanyjától, majd később Hippo püspökeként átélte a Rómát leigázó pogány népek elől menekülő keresztyének megjelenését és megsegítését Afrika partjainál.

Megállapíthatjuk tehát, hogy a szegénységnek van egy, a korra jellemző relatív értelmezése, és van egy keresztyén értelmezése, amely elsősorban Isten-hiányt, Isten nélküli ürességet jelent. A kettőt pedig maga a személy, a szubjektív elem kapcsolja össze. Itt viszont kitűnik, hogy milyen sok múlik azon, hogy megvan-e bennünk a samaritánus irgalmassága.

Haris Szilárd

KÖSZÖNTŐ

*Áldott az az idő, mely Krisztusba vetett hitben telik. Nagy kegyelem, amikor Isten évtizedeken keresztül megtartó szeretetéről tesz tanúbizonyságot. És külön nagy öröm, ha egy keresztyén közösség évek hosszú során megtapasztalja azt az ajándékot, amit egy szolgáló vezető adni tud. Felvidéki református egyházunk hálával tartozik a Gondviselőnek Gyüre Zoltán nyugalmazott lelképásztornak szolgálatáért. Gyülekezeti bizonyágtétele, közösségformáló hite, tanítói és előadói karizmája, egyházvezetői tevékenysége Egyetemes Egyházunk épülését szolgálja. Szívéhez nagyon kedves igével szeretnénk köszönteni 90. születésnapja alkalmából: „Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” (Jn 3,16).
Isten éltesse Zoli bácsit!*

AKI KÜLÖNLEGES KEGYELMI AJÁNDÉKOT KAPOTT

Nehéz Károly (1892–1964) élete és szolgálata

„Nefelejcs-szemű, göncihordó formájú kis ember volt ez a Nehéz, a legeredetibb evangélista, akivel találkoztam. Nagy múltja volt Felvidéken. Sorba zárták be a kocsmákat, amerre járt, s a közösségekben az emberek nemcsak a szívüket, de a zsebüket is megnyitották egymás számára” – írja Nehézről Zsindelyné Tüdös Klára, a magyar református nőszövetségi munka egyik legjelentősebb alakja. Zsindelyné jellemzése nem túlzás: a múlt században Nehéz Károlytól nehéz lett volna eredetibb evangélistát találni szerte a Kárpát-medencében. Különleges áldásnak tekinthető, hogy missziói munkásságának első, hangsúlyosabb részével a felvidéki reformátusság lelki életét gazdagította.

Nehéz Károly Miskolcon született 1892. július 19-én. A szülővárosában végzett alsóbb fokú tanulmányait követően a Sárospataki Református Teológiai Akadémiára jelentkezett lelkésznek. Itt néhány diáktársa hatására vallásossága elmélyült, csatlakozott a magyarországi kegyesség legfontosabb egyesületéhez, a Bethánia Egylethez, és maga is az itt megismert kegyes vallásosság követőjévé vált. Tanulmányait végül Pápán fejezte be. Néhány év segédlelkézi szolgálat után 1918-ban Marcelházára került lelkésznek. Az itt végzett munkájának eredményeképpen a 20-as évek végére az ekkor már Csehszlovákiához tartozó község helyi református hívei között lelki ébredés bontakozott ki. Ebből született meg 1928 áprilisában a marcelházi árva-

ház, mely egyben a Felvidék legjelentősebb református ébredési mozgalmának, a kiskoszmályi mozgalomnak a kezdetét is jelentette.

A marcelházi árvaház felállítását, majd főként annak 1931-ben a kiskoszmályi kastélyba való költözését követően Nehéz szellemi vezetése alatt álló szűk körű ébredés egyre inkább tömegmozgalmi jelleget öltött. Kezdetben leginkább a Léva környéki falvakat, később a Vág és a Garam közti terület református gyülekezeteit és Komáromot is elérte az ébredési hullám. Nehéz időközben távozott Marcelházáról, és a kisújfalusi gyülekezet lelkésze lett. Szembesülve a magyar falvak szociális problémáival a mozgalom tevékenységében az árvagondozás került az előtérbe. Idővel a kiskoszmályi árvaház mellett Léván (1934), Komáromban (1938), majd Pozsonyban (1939) is fiókárvaházak létesültek. A mozgalom

zott elkötelezettsége és dolgozóinak az öskeresztények jellemző vagyonközössége adta.

A mozgalom lendületét némelyest megtörte az első bécsi döntést követő határváltozás, majd a második világháború. Az igazi katasztrófa azonban csak a háború végével következett be. Az újra Csehszlovákiához került területen a mozgalmat feloszlatták, vagyonát pedig elkobozták. Nehéz Károly és a kiskoszmályi mozgalom önkénteseinek nagyobb része az anyaországba távozott. Kis közösségük együtt maradt, így kerültek Órszentmiklósrá, melynek szeretetotthonként működő kastélyában hamarosan egy missziói központot hoztak létre. Ez azonban nem működhetett sokáig. Az 1948-as kommunista hatalomátvétel után pár évvel betiltották az egyházi missziót, ezzel a mozgalom is kényszerű véget ért.

vezetői a szlovákiai reformátusok hiányzó belmissziói intézményrendszerének a teljes kiépítésére törekedtek. Ennek szellemében diakonisszaképzőt és iratterjesztést is működtettek. Evangelizáló tevékenységük a teljes egyházi élet megújulását célozta. A Kiskoszmályon megtartott népes konferenciák – legtöbbször épp Nehéz szerepléseinek köszönhetően – kitörölhetetlen lelki nyomot hagytak számos résztvevőben. A mozgalom sajátos karakterét főként vidékies, népies jellege, az árvagondozás iránti foko-

Nehézt 1947-ben Órszentmiklóson megválasztották lelkésznek, aki a nehéz viszonyok ellenére is lelkiismeretesen, evangéliumi lélekkel látta el a gyülekezet lelkigondozását. 1959-ben vonult nyugdíjba, negyvenöt évi szolgálat után. Öt évvel később, 1964. október 17-én távozott az élők sorából. Emlékét azonban a Felvidéken és az Órszentmiklós és Vácbotyán 1970-es egyesítésével létrejött Órbottyányon a mai napig kegyelettel ápolják.

Galo Vilmos

FÁRADOZÁSUNK NEM VOLT HIÁBAVALÓ!

Sokan gyűltek össze Gútán 2019. szeptember 22-én, hogy tanúi legyenek a gyülekezeti ház felszentelésének. A szertartást Fazekas László püspök végezte el, majd a gyülekezet gondnoka megnyitotta a hajlékot a püspök és a hívek előtt. Akik nem értek be, azok a kertben felállított sátor alatt, kivetítőn nézhették az eseményeket. Az igei üzenet az ApCsel 16,13–16 alapján szólt az ünneplő gyülekezethez. A felolvasott történetben Isten megnyitotta Lídia szívét, aki a megkeresztelkedése után a keresztyénség Európába vezető kapujává vált. Ez egy picit kezdet volt, de mégis hatalmassá vált minden, mint a gútai gyülekezet életében. Az igazi szisztematikus gyülekezetépítés akkor kezdődött el, amikor Simon Ilona – most már a gútai testvérek Lídiája – idejött. Gúta 2005 őszétől lett anyaegyházközség, és

az eltelt 14 év alatt ingatlant vásárolt, és rendbe hozta. Végezetül a püspök a szeretet kiárasztására buzdította a gyülekezetet Gúta városában és annak környékén is. Az igehirdetés után Borbély László gondnok részletesen beszámolt a beruházásokról.

Ezután Szénási Szilárd, a Komáromi Református Egyházmegye esperese beiktatta hivatalába Simon Ilonát, aki 2004-től – 2019 nyarán történő megválasztásáig – kihelyezett lelkészként szolgált a Gútai Református Egyházközségben. A lelkész az 1Kor 15,58 alapján tartotta meg székfoglaló igehirdetését. Beszért a kezdeti nehézségekről, majd hálatelt szívvel mondott köszönetet Isten csodálatos, teremtő munkájáért, hogy a maroknyi református testvérből mintegy háromszáz tagú gyülekezet bontakozott ki, és napjainkban is folyamatosan gyarapszik.

Beteljesült a régóta dédelgetett álom – a gútai reformátusoknak van saját „temploma”. „Fáradozásunk nem volt hiábavaló. Amit Jézusért és a benne való hittel teszünk, az semmi se hiábavaló. Isten tudja és megőrzi, amit vele és érte teszünk!” – gondolatokkal fejezte be igehirdetését Simon Ilona.

Az ünnepség a polgármester, Horváth Árpád köszöntőjével folytatódott. Köszönetét fejezte ki a lelkésznőnek, hogy felkereste, egybegyűjtötte a gútai reformátusokat, akik között sokan nem is tudtak egymásról. Majd személyes bizonyágtételével zárta beszédét.

A jelenlévő lelkipásztorok egy-egy igeverssel kívántak áldott szolgálatot Simon Ilona gútai lelkipásztornak, majd szeretetvendégség zárta az ünnepi eseményt.

FBÉ

X. ORSZÁGOS REFORMÁTUS PEDAGÓGUSTALÁLKOZÓ

2019 október 11–12. között került megrendezésre immár tizedik alkalommal az Országos Református Pedagógustalálkozó Rimaszombatban. A konferencia Fazekas László püspök áhítatával kezdődött, majd teológiai előadásokkal folytatódott. Géresi Róbert az ószövetségi próféciákba nyújtott betekintést: a próféta szerepét, a látomásos érzékelésének módját és tartalmát vázolta fel. Az előadásban hallhattuk mik a hamis prófécia ismérvei, mi az, ami megkülönbözteti azt az isteni kijelentéstől. A Jelenések könyvének olvasásához és megértéséhez Ficzere Tamás próbált segítséget nyújtani. A jelenések teljesen más irat: a fenevaddal szemben áll a Bárány, a reménység forrása, aki legyőzi a gonoszt. A megjelenített katasztrófák – tűz, városok lángolása, földrengés, vihar – nem Istentől jönnek, és nem jelentik Isten büntetését. Az Úr az a halk hang, aki a katasztrófák közepette jön, és valami újat hoz, ami jobb és több az eddigieknél.

A délután hátralévő részében a pedagógusok részt vettek a Tompa Mihály Református Gimnázium fennállásának huszadik évfordulója alkalmából tartott gálaműsoron a helyi kultúrházban. A napot három csoportba osztódva irányított beszélgetéssel – Géresi Róbert, Molnár Árpád, Drenko Zoltán – zártuk, mely a református intézményekben oktató pe-

Szarvas László

dagógusok szerepére, feladatára, a felmerülő problémáira kereste a választ.

A szombati délelőtti rendelkezésre álló négy órája a pedagógia jegyében telt. Párhuzamosan négy szakmai műhelymunka folyt, melyre a tanárok előzetesen jelentkezettek. Az iskolaszervezet fejlesztése műhelyt Setényi János, az Expanzió Budapest ügyvezető igazgatója vezette. Az intézményvezetők kooperatív feladatokkal, SWOT analízissel, megfelelő időkihasználással, feladatok leosztásának fontosságával foglalkoztak. Az „Ó, ülőcsont, miért vagy te ülőcsont?” – helyes testtartás, játékok, hasonlatok pár percben csoportot Morávek Ildikó testnevelőtanár irányította. A résztvevő pedagógusok begyakoroltak különböző mozgásgyakorlatokat, melyek kor-

rigálják a helytelen testtartást, lazítják a feszült izmokat. A Ráhangolódás a természettudományi tantárgyakra szakcsoportot Sági Mária pedagógus, a Református Pedagógiai Intézet pedagógiai előadója vezette. A foglalkozáson főként reál tantárgyakat oktató pedagógusok vettek részt, akik újabb módszertani gyakorlatokkal, segédanyagtippekkel és motivációs feladatokkal ismerkedtek meg. A Szövegértés és szövegfeldolgozás a tanórákon szakműhelyt Nagy Márta középiskolai magyar- és vallás-tanár, a Református Pedagógiai Intézet szakmai előadója irányította, ahol új megvilágításban és érdekes szempontok alapján vizsgáltak irodalmi szövegeket a jelenlévők.

Édes Enikő

SZÓLJ URAM, HALLJA A TE SZOLGÁD!

Nagy Ákos Róbert, a Gömői Református Egyházmegye esperese 2019. október 6-án, a rimaszécsi református templomban Sámuel elhívásának történetével köszöntötte Milen Marcell lelkipásztort beiktatására az összegyűlteket.

Az igehirdetés szolgálatát Géresi Róbert püspökhelyettes 1Sám 3,10 alapján végezte, kapcsolódva az esperes által felolvasottakra: „Legyünk nyitottak az Úr szavára. Soha ne zárjuk be szívünket ő előtte, mert jó útra vezet mindannyiunkat, az üdvösségnek az útjára, megváltónk az Úr Jézus Krisztus által.” Ezután a kórus szolgálata, majd egy zeneszám következett, miközben a gyülekezetek képviselői átadták Milen Marcell lelkipásztornak az erre az alkalomra készített palástot.

Az esperes a beiktatás aktusa előtt a „Minden dolgokat szeretetben menjen végbe!” (1Kor 16,14) igei útmutatást helyezte a jelenlévők, kiemelten a rimaszécsi, jénei és zádorházi gyülekezetek szívére. Majd rámutatott, hogy nemcsak a lelkipásztoron, Isten áldásán és ajándékán, hanem földi szemmel nézve a gyülekezetek hozzáállásán is múlik a szolgálat sikere. Az igei útmutató után az esperes beiktatta szolgálatába Milen Marcell lelkipásztort, átadva a gyülekezeti pecsétet és a templom kulcsát.

Milen Marcell az 1Móz 9 válogatott versei alapján tartotta meg székfoglaló igehirdetését. Az özönvíz után az Úr által a szövetség jeleként égre bocsátott szivárványról ezeket mondta: „Szép természeti jelenség, isteni jel, mely a borús

időszak után fölragyog a látóhatáron. Átível fölöttünk, emlékeztet és csodálattal tölt el.” Ezután kifejtette, hogy az ember élete folyamán fejlődik, épül, sok mindent másként lát, másként gondol. Minden ember életének élményei – szépek, csúnyák, kellemesek, kellemetlenek, előkelők és szégyellni valók – úgy, mint a szivárvány színei, egymásra rakódnak. Ezután a lelkipásztor Isten szövetségének három összetevőjéről beszélt: az oltalomról, a szolgálatról és a reménységről.

Isten oltalmának a lényege az élet megtartása. Ezért is kötött szövetséget az emberiséggel, nem is egyszer, de legteljesebben fiában, Jézus Krisztusban. A szolgálat akkor kedves, és erősíti a szivárvány színeit, ha szívből jövő. A szivárványos égre tekintve jusson eszünkbe Isten szövetsége, és annak lényegi tartalma, a mi reménységünk, Jézus Krisztus.

Milen Marcell székfoglalója után a kórus szolgálata és egy szavalat következett, majd Erdélyi Géza nyugalmazott püspök után a jelenlévő lelkipásztorok egy-egy igével áldották meg a frissen beiktatott lelkészt. A három gyülekezet gondnoka, a rimaszécsi polgármesterasszony, a nagyváradi testvérgyülekezet képviselői köszöntőket mondtak.

Az ünnepi istentisztelet után szeretetvendégség zárta a nem mindennapi alkalmat.

FBÉ

A BOLDOGSÁGHOZ VEZETŐ ÚT

Ünnepi istentisztelet keretében iktatták be október 12-én a Gelléri és Bogyai Református Egyházközség lelkészi állásába Lőrincz Gábor megválasztott lelkipásztort.

„Taníts úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk... Legyenek láthatóvá tetteid szolgálidon, és méltóságod fiadon! Legyen velünk Istenünknek, az Úrnak jóindulata! Kezeink munkáját tedd maradandóvá!” A 90. zsoltár e három igeverse alapján szóló igehirdetésében Fazekas László püspök. A bölcs szív keresi az Isten akaratát s nem akar mást, mint amit Isten. „Ekkor döbbenünk rá igazán, hogy ezt a szolgálatot nem tudjuk, és nem is végezhetjük egyedül. Ha jó szerszámként vagyunk Isten kezében, akkor engedjük, hogy megköszörüljön bennünket, és éles-

sé tegye a mi életünket. Szolgálatunk, életünk által mások is megtudhatják, hogy ő az Úr. A lelkipásztornak ez a feladata a gyülekezetben és a világban: másként élni az életét” – hangsúlyozta Fazekas László püspök.

Somogyi Alfréd esperes Mt 10,42 alapján szóló lelkipásztorhoz, aki az általa pásztortolt apácaszakállasi gyülekezetben nőtt fel, s érlelődött meg benne a válasz Isten elhívó szavára, majd indult el a teológia felé, hogy felkészüljön az Úr szolgálatára. Röviden ismertette Lőrincz Gábor eddigi életét és szolgálati helyeit, majd ünnepélyesen beiktatta az egyházközség lelkészi állásába, átadva a gelléri református templom kulcsát, a Gelléri és Bogyai Református Egyházközség bélyegzőjét,

valamint a lelkészi hivatal pecsétjét.

A gyülekezet nevében Takács István gondnok köszöntötte a beiktatott lelkipásztort, és az elmúlt év januárjában nyugdíjba vonult lelkipásztorukat, Tóth Mihályt.

A beiktatott lelkipásztor szószékfoglaló igehirdetésének alapjául 5Móz 4,1–2 verseket választotta, amelyben többek között szólt arról is, hogy amikor a hívek a gyülekezetben összejönnek, akkor mindig az Úr igéjének a megismerése legyen a legfontosabb: „Ez a boldogsághoz vezető út: az igét úgy látni és elfogadni, ahogy van. Úgy kell arra tekintenünk, mint tökéletes kijelentésre, amely nem szorul kiegészítésre.” Rámutatott arra is, hogy nemcsak az ismeretre való eljutás a fontos, hanem

az is, hogy amit az ember megismert, meg is cselekedje. „Isten ma arra emlékeztet bennünket, hogy boldog emberek és sikeres, épülő, növekedő gyülekezetek csak akkor lehetünk, ha megtartjuk az Ő útját és az Ő igéjét. Arra bátorítalak titeket, hogy mindig buzdítsuk egymást arra, hogy Isten igéjéhez ragaszkodva,

az ő akaratát felismerve készek legyünk azt megcselekedni” – hangsúlyozta Lőrincz Gábor.

A szószékfoglaló igehirdetés után Fazekas László püspök és a jelenlévő szolgatársak egy-egy igeverssel, valamint családja nevében a felesége köszöntötte a beiktatott lelkipásztort. Köszöntőt mon-

dott Kürthy György gelléri polgármester, valamint Rácz Béla gyülekezeti tag is kifejtette gondolatait, aki egy nemzeti lobogót ajándékozott a templom számára.

Az ünnepi istentisztelet a nemzeti imádság elénklésével fejeződött be, amit szeretetvendégség követett.

Iski Ibolya

JÓ AZ ÚR!

Felszentelték az oroszai templomot

A nyolc évvel ezelőtt újjáalakult oroszai református közösség négy éve kezdett hozzá mintegy kétezer euróval saját templomának megépítéséhez. Tervük megvalósításához több helyről is érkezett támogatás, de sokan kétkezi munkájukkal segítettek ott, ahol éppen szükséges volt. A százezer eurós költséggel felépült templomot 2019. október 6-án szentelték fel. A hálaadó istentiszteleten több mint háromszázan vettek részt.

A közel 1300 lakost számláló, túlnyomórészt katolikusok által lakott településen, a nyolcvan személy számára tervezett, kis várnak is beillő református templom felszentelésére – amelyen már ott díszelgett a holland testvérek által adományozott pléhkakas – nemcsak helybeliek jöttek el, hanem a barsi egyházmegye gyülekezeteiből is, hogy együtt adjanak hálát a csodáért. De az ünnepséget megtisztelték jelenlétükkel a messzebről érkezők is: a budai reformátusok és a hollandiai Ermelo gyülekezet tagjai, akik anyagilag is támogatták a helyiek álmának

megvalósítását. Ez utóbbi közösség fiataljai kétkezi munkájukkal is segítették nyaranta az építkezést.

A templom ajtajának a megnyitása előtt Fazekas László püspök hálát adott Isten szeretetért és megtartó kegyelméért, majd az egybegyűltek a templomban hallgatták meg az igehirdetést, és közösen adtak hálát az elkészült templomért. „Úgy gondolom, mi is olyanok vagyunk, s ti is testvéreim mint az álmodozók. Szemléljük Isten csodáit, ő pedig megmutatja erejét is” – mondta a püspök, majd arról beszélt, hogy nemcsak a gyülekezet hosszú időn át tartó vágya volt a templom megépítése, hanem a lelkipásztor vágya és ohaja is.

Az ünnepi alkalmon a Stichting Hulp Oost Europa képviselője, az ermelo gyülekezet lelkipásztora, a helyi evangélikus gyülekezet lelkésze és a Budai Református Egyházközség diakóniai gondnok-presbitere is köszöntötte az oroszai gyülekezetet.

Tóth Árpád lelkipásztor beszédében

röviden szólt az építkezés négy évéről, kiemelve annak egy-egy érdekes mozzanatát. Sok helyről érkezett a segítség: Kálnay Tibor építészmérnök elkészítette a teljes tervdokumentációt, és a gyülekezetnek ajándékozta; az Emberi Erőforrások Minisztériumán keresztül háromszor – 15 ezer, 10 ezer és 30 ezer euró – érkezett pénzbeli támogatás, az egyik holland gyülekezet használt ruhát gyűjtött, amit helyi asszonyok börzén árultak, és 13 ezer eurós bevételük származott belőle; téglajegyeket árusítottak; holland és budai gyülekezetek pénzadománnyal támogatták az építkezést. És itt volt a gyülekezeti tagok kétkezi munkája, ami pénzben ki sem fejezhető.

Az istentisztelet a 90. zsoltár és a nemzeti imádság elénklésével fejeződött be. Nem mindennapi dolog, mikor egy új templom épül fel, és ezzel gyarapszik református gyülekezeteink száma. Az Úristen csodája és megtartó kegyelme ez: „Mert a teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését” (Róm 8,19).

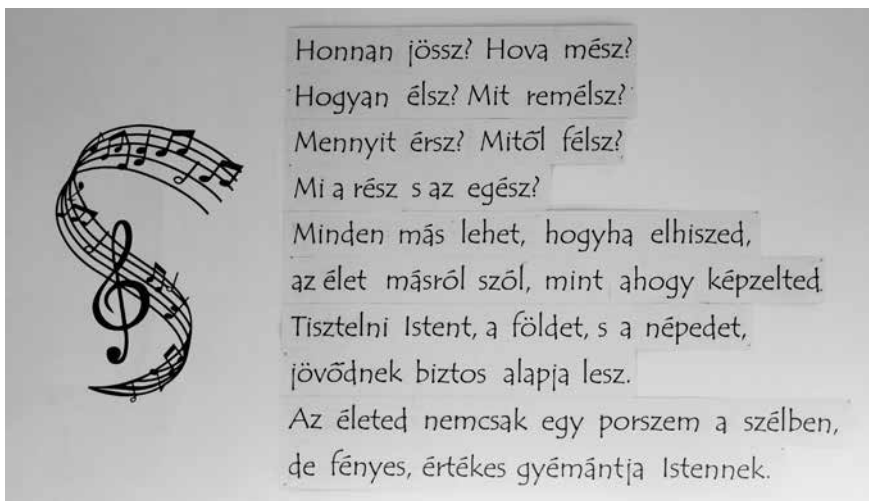
ii

NAGYOK AZ ÚR TETTEI

Alistálon átadták az új iskola épületét

2019. október 19-én ünnepi istentisztelet keretén belül került átadásra az Alistáli Református Egyházi Alapiskola új épülete.

„Az építkezés a Magyar Kormány teljes körű támogatásával jöhetett létre, szép példája Magyarország Alaptörvénye meghatározó gondolatának: »Minden magyar felelős minden magyarért.« Örömmel tölt el, hogy a Szabó Dezső-i gondolat szellemében, ebben a közösen hordozott felelősségben nekem is részem lehetett” – írta Balog Zoltán volt emberi erőforrások minisztere köszöntőjében. A színvonalas oktató-nevelői munkához elengedhetetlenül szükséges az épített környezet kialakítása.

Az alistáli gyülekezet komoly munkát vállalt, mikor 1992-ben Egyházunk területén elsőként indított újra református iskolát. Majd 2010-re befejezett és átadott egy iskolaépületet, felépített egy multifunkcionális sportpályát, iskolabuszt kezdett üzemeltetni, és végül 2019-re teljessé vált az iskolai környezet kialakítása, mely teljes mértékben megfelel a 21. századi követelményeknek.

A hálaadó istentisztelet igehirdetője Fazekas László püspök volt, aki a 126. zsoltár alapján szólt az ünneplő gyülekezethez. „Az élető vizet látjuk most feltörni az iskola életében, a tanulók szaporodó létszámát tekintve. S azt a hatalmas mun-

kát, amelyet elvégeztetek az iskola új épületterésének felépítésével. Ez pedig nem más, mint a reménység ajtaja. Isten nem azért ad próbát tevő időt, hogy elveszítsen bennünket, hanem hogy minden ember imádkozzon a dolgok megváltozásáért” – hangzott az igehirdetésben. Az ünnepi alkalmon Balog Zoltán miniszterelnöki biztos és Ábrám Tibor, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának világi elnöke levélben; a település polgármestere és Ulrich Barniske, a Partnerhilfe igazgatója szóban köszöntötte a gyülekezetet és iskoláját. A diákok ünnepi műsorát és Édes Árpád lelkipásztor építkezésről való beszámolóját hallgatták meg az alkalom

résztevői, majd a nemzeti imádsággal zárult a liturgia a templomban.

Az ünnepélyes szalagátvágás után mindenki megnézhetette az új, kétszintes épületet, mely 800 m²-en szolgálja az oktató-nevelői munkát Alistálon. A földszinten konyha, étkező, nagyterem, öltöző; míg az emeleten öt osztályterem, tantestületi, irodák és szaktanterem került kialakításra.

Köszönet az Úristennek kimondhatatlan ajándékáért. Amit pedig tett a gyülekezet és iskola közössége, mert a Mindenható kegyelméből tehetett, szolgáljon az Istennek még nagyobb dicsőségére!

Édes Enikő

ISTEN SOKKAL TÖBBET TUD ÉS AKAR ADNI

Újabb óvodaátadás Egyházunkban

Lapunk múlt havi megjelenése óta Egyházunkban újabb intézményt adtak át, mely a Kárpát-medencei Óvodafejlesztési Program keretében készült el a Magyar Kormány anyagi támogatásával. 146 év után ismét van református oktatási intézmény Kassán.

Adjatok hálát az Úrnak, mert jó! Ünnepi istentiszteleten adott hálát Istennek a kassai magyar református gyülekezet az elkészült, kétosztályos óvodájáért, melyet 2019. október 20-án adtak át rendeltetésének. „Adjatok hálát az Úrnak, mert jó, mert örökké tart szeretete” – a 136. zsoltár szavaival köszöntötte a református templomban megjelenteket Orémus Zoltán, az Abaúj-tornai Református Egyházmegye esperese, a Kassai Magyar Református Egyházközség lelkipásztorja.

Az alkalmon tiszteletét tette Fazekas László püspök és Egyetemes Egyházunk vezetője, hazai, valamint magyarorszá-

gi közéleti személyiségek, és Erdélyből az erdmihályfalvi református testvérgyülekezet küldöttsége is.

Az istentiszteleten Fazekas László püspök Júdás levelének 1,17–21. versei alapján az utolsó időkben támadó csúfolódókról, a szakadásokat támasztó, testi emberekről szólt. Rámutatott a felváltott sorokban lévő figyelmeztetésekre, amelyben az író próbálja megfogalmazni a jelen dolgain kívül a megtapasztaltakat, s próbálja megvédeni a gyülekezetet attól a rontástól, ami ott volt az életükben. Majd a püspök arról beszélt, hogy a Kárpát-medencei magyarság kimondhatatlan nagy lehetőséget kapott Istentől a Magyar Kormány által, és megemlítette, hogy előző nap egy új iskolaépületet adtak át Alistálon. Majd elmondta, hogy az egyháznak ez az igazi útja, Istentől való, melyet meg kell ragadni, és így folytatta: „Misszió ez a javából. Tanúságtétel az élő Krisztusról, arról, aki elhív és szolgálatba

állít.” A kassai óvoda is missziós szerepet tölt be, mert „nagyon sok ember van, aki még nem hisz. S nekünk pedig világítani kell: diplomáinkkal, épületeinkkel, a közöttünk lévő jó renddel, az óvodáinkkal, iskoláinkkal. Olyan ígét kell csöpögtetni a gyermekek és a fiatalok szívébe, amelyre építhetik az életüket, és ami meg tudja őket tartani a nagy nehézségek, feladatok megoldása közepette is. Nekünk össze kell dolgozni a társadalmi élet azon képviselőivel, akikben megvan a jó szándék arra, hogy ezen az úton kell vezetni a reánk bízottakat” – hangsúlyozta az igehirdető.

Az igehirdetés után az erdmihályfalvi református gyülekezet küldöttsége éneken és versben köszöntötte a kassai testvérgyülekezetet.

Orémus Zoltán esperes, a gyülekezet lelkipásztorja részletesen beszámolt az óvodaprogramba való bekapcsolódásról, az épület megvásárlásától kezdve az átadásig történt munkálatokról. „146 év után ismét van oktatási intézménye a kassai gyülekezetnek. Történelmi pillanat ez a mai. Szeretnénk, ha 2020 szeptemberében már nevető, játszó, örvendező gyermekek lennének a falai között” – mondta Orémus Zoltán. Czibalmosné Molnár Éva, a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága Felvidékért felelős főosztályvezetője ünnepi beszéde után a gyülekezet közösen vonult át a Tajovský utcában vásárolt és átalakított épülethez, majd Orémus Zoltán, Fazekas László és Czibalmosné Molnár Éva szalagátvágással átadta az épületet.

Szavics László

Egyházunk vezetőségének részvétele rendezvényeken

- A Generális Konvent Elnöksége október 1-jén és 2-án tartotta ülését a szerbiai Hertelendifalván. Az ülés témái között szerepelt az egyes egyházkerületekben szervezett alkalmak időpontjainak egyeztetése, a nemzeti összetartozás évének és a magyar református egység napjának megünneplésével kapcsolatos tervek megbeszélése, a diaszpóra-támogatás felhasználásának lehetőségei és a beszámoló az egyes egyházkerületek életéből. Egyházunkat Fazekas László püspök képviselte.
- Hálaadó istentisztelet keretében került sor október 6-án az oroszai leányegyház újonnan épült templomának átadására. Az igehirdetés szolgálatát Fazekas László püspök végezte.
- Fazekas László képviselte egyházunkat a Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsa Igazgatótanácsának ülésén, melyre október 9-én került sor az evangélikus egyház püspöki hivatalának üléstermében. A megbeszélés témái között szerepelt többek között az ökumenikus tanács tevékenységének finanszírozása, az elnökség jutalmazása, a 2020-as év ökumenikus istentiszteletének előkészítése, egyházunk ajánlása Vargaestók Dávid részére az Ökumenikus Lelkigondozói Szolgálatban való további szolgálatra. Beszámoló hangzott el a Rozmer című folyóirat, a rádióban és a televízióban futó Ökuméné a világban (Ekuména vo svete) című adás szerkesztéséről.
- Az Országos Református Pedagógusalkalmak október 11–12. között zajlott Rimaszombatban, a Csillagházban, melyen egyházunk püspöke tartotta a nyitó áhítatot.
- Október 12-én került sor a Gelléri és Bogyai Református Egyházközösségek lelképásztorának, Lőrincz Gábornak a beiktatására, melyet dr. Somogyi Alfréd, a Po-

zsonyi Református Egyházmegye esperese végzett. Az ígét Fazekas László püspök hirdette.

- Az osztrák A.H. Evangélikus Egyház püspökének, Michael Chalupkának beiktatására október 13-án került sor Bécsben. Egyházunkat Fazekas László képviselte, és köszöntötte az újonnan beiktatott püspököt.
- A görögkatolikus egyház meghívására október 17-én Eperjesen került sor a szlovákiai keresztyén egyházak és a zsidó hitközségek vezetőinek találkozájára, amelynek témája a romák közötti szolgálat lehetőségeinek elemzése volt. Ehhez kapcsolódóan a találkozó résztvevői nyilatkozatot is aláírtak. Úgyszintén nyilatkozatban köszönték meg a szlovák parlamentnek az egyházak finanszírozásáról szóló új törvény elfogadását. Egyházunkat Fazekas László képviselte.
- Alistálon gyülekezeti hálaadó istentisztelettel vette kezdetét október 19-én a református iskola új épületének átadása, melyen Fekete Vince egyházunk főgondnoka, Géresi Róbert főjegyző, és Molnár Sándor főtanácsos is részt vett. Az igehirdetés szolgálatát Fazekas László végezte.
- A Kassai Református Egyházközösség óvodájának átadására október 20-án került sor. Magyarország Kormányát Czimbalmosné Molnár Éva, a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárságának felvidéki ügyekkel megbízott fősztályvezetője képviselte. Az alkalmat jelenlétével megtisztelte egyházunk püspökén, Fazekas Lászlón és főgondnokán, Fekete Vincén kívül Géresi Róbert lelkész, Porubán Ferenc világi főjegyző, Molnár Sándor főtanácsos és Édes Enikő oktatási tanácsos.
- Október 23-án került sor a reformáció alkalmából tartott ünnepségre Bécsben, az

Odeon Színház épületében. Az alkalmon és az azt követő fogadáson az ausztriai protestáns egyházak meghívására egyházunk képviselőjében Palcsó Attila külügyi tanácsos és Erdélyi Pál zsinati tag vett részt.

A Pátria rádió református műsorai

- December 8-án, advent második vasárnapján, 7.05-kor a Világosság egyházi műsorban Lőrincz Gábor gelléri és bogyai lelképásztor osztja meg várakozással kapcsolatos gondolatait.
- December 22-én, advent negyedik vasárnapján, 7.05 kezdődő Világosságban Erdélyi Zoltán perbetei lelképásztor az eljövendő Krisztusról szól a hallgatókhoz.
- December 25-én, karácsony első napján a Világosság egyházi műsorban 11.00 órakor istentisztelet közvetítésére kerül sor a madari református templomból. Ígét hirdet Csiba Zoltán lelképásztor.

A műsor szerkesztője Iski Ibolya.

A Világosság egyházi műsort másnap, hétfőn, 13.05 órakor megismétlik, illetve meghallgatható a Sola rádió honlapján: <http://www.refradio.eu/radio/sola/vilagosság>

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe: Jókai u. 34., 945 01 Komárno. Cégbejegyzési szám: 00179191 Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László
Szerkesztő: Fritz Beke Éva
Előfizethető a református lelkész hivatalokban és a szerkesztőség címén. Előfizetési díj: egy (kalendáriumi) évre 4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi: Jókai u. 34., 945 01 Komárno.

E-mail: ksz90kh@gmail.com

Telefon: 035/3212 106

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: Szarvas László

Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely

ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09

Előfizetőink figyelmébe

Lapunk zökkenőmentes megjelenése és januári összpéldányszáma pontos meghatározhatósága érdekében tisztelettel kérjük a gyülekezetek lelképásztorait, gondnokait és iratterjesztőit, akárcsak egyéni előfizetőinket, hogy legkésőbb december 20-ig jelezzék a szerkesztőségnek az impresszumban megadott elérhetőség bármelyikén, amennyiben módosul a jövő évre előfizetendő példányok száma. Akik a fenti időpontig nem jeleznek változást, azt vállalják, hogy a Kálvinista Szemlét 2020-ra ugyanannyi példányban fizetik elő, mint idén. Lapunk éves előfizetési díja 6,00 euro. Kérjük, az előfizetési díjat majd csak a januári számhoz mellékelte pénzesutalvánnyal térítsék meg.

A szerkesztőség